

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1.70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Людське число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудня.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажи Гавсманна.

Рекониси звертає ся лише на попереднє застереженя. — Рекламні перепечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Руслані» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 30 с. від стрічки.

Перед битвами.

Як завжди бувало перед великими катастрофами у теперішній війні, починає і тепер телеграф грати; алармуючі вістки появляють ся немов перші ластівки нових страшних боїв, нових потрясаючих подій. З Манджурії доносять, що Японці громадять великі сили на правім крилі російських позицій і вже за кілька днів мають перейти до рішучих атаків. Позиції їх опирають ся о укріплені береги ріки Ляого в половині дороги між Мукденом а Харбіном. Що Японці до тепер ще не заняли Кірину і по Мукденським погромі не тільки дали сконцентрувати ся Росіянам і зрекоструувати армію Лінєвичови, але і дають час на дальші підмоги і укріпленя так Харбіна, як і Владивостока, то се свідчать тільки, як дорого они окупили своєю побідю десятками тисяч на смерть висиланих косооких, жовтих чоловіків. Японці навіть не подають своїх страт в людях, они з ними не числять ся — аби ціль була досягнена. Однак того не скривляють перед світом, що мимо свобідного моря і великої повмности їх перевозової флоты, мимо побудованих залізничних шляхів аж безпосередно до свого головного табору — они так довго мусять доповнювати страти, заким дальше рушать наперед. А кожний тиждень спізнєня значить для них збільшенє нових трудностей в виконаню воєнного плану, с. є. в занятю Харбіна і облозі Владивостока.

На морю акція зближає ся також до порішення.

Англійські дневники критикують поведєне Рождественського, яке немов то справляє вражєне, що він властиво не має жадного рішучого плану, а виїхавши на полуднево-хінське море, уникє стрічі з

япанською флотю і на япанським побережю хоче дождити послїду мирових переговорів. Ёго побут на хінським морю має бути тільки дипломатичним зашахованєм в цілі узисканя лїпших условій мира. Сей коментар о стїлько самовільний, що до тепер Росія всякі натяки на заключєне мира відпирала рішучо. Надто з Копєнгагі доносять до Лондону, що після одержаних з Петербурга достовірних інформацій, обї російські ескадри вже получили ся і поплили до япанських островів Лїю-Кїю (на північ від Формози) та що ті острови они вберуть на тимчасову свою операційну підставу. Там також прандонодїбно зістане зведена головна битва.

Ся послїдна вістка, іменно що до напрямку дальшої їзди, стоїть в суперечности з давнїшою яка, доносила про курс на Филиппинські острови. Отже нинї знов надїйшла телеграма з Амстердаму з донесєнем, що вчерашні токійські дневники доносять згідно, що япанська флотя сконцентрувала ся на північ від Филиппинів. Ескадра зложена з 17 кораблів, плінучи з півночи, переїхала попри Фермозу в сторону до Филиппинів. В виду сего всьо промовляє за тим, що леда днь почувємо про нову історичну подїю.

Руский гімназіяльний Інститут в Перемишлі.

Від вересня 1905 р., т. є. з початком шкільного року 1905/6 отворений буде в Перемишлі руский гімназіяльний Інститут; проте уважаємо за річ потрібну і хосєнну, нашу суєспільність а передовсім найбільше в тім дїлі інтересованих родичів і опікунів, що посилають дїтей до гімназій, заздєлєгїть познакомити з сєю новою інституційєю.

Яким се клопотом, нераз грижю і мукою,

для родичів, знайти для дїтей в гімназіяльнїм місті відповіднє поміщенє, так звану у нас «станцію», щоби бодай в приближеню відповідала їх бажаням з моральної сторони що до приміру, нагляду, вихованя, з материяльної сторони що до воздуха, свєтла, тепла, достатної і для молодого, відновляючого ся організму коєчної поживи, чистоти, ладу, порядку і т. п.!

Тї всі клопоти знають, бо щорічно переживають сотки вітців і мат-рїй, що по фєрїях привозять дїтей до школи. А клопоти ті з року на рік не меншають, противно збільшають ся. Вихованє дїтей, особливо старшої, доспїваючої гімназіяльної молодїжи не є річю легкою ані приємною; вимагає розуму, совєсти, серця — більше, чим за громї звикли люди давати. Тому хто лиш може, радо від того усуваєсь, а станції попали в руки найменше до того відповідні, найменше покликані. Фактом є, що до найлучших станцій — мимо браку потрібного надзору — належать ще станції у вдїв по свєщєнниках та величюво числа дрібних урядників; та головний контінгєнт станцій опинив ся в руках возьних, ремієсників, сторожів, зарібників, словом, в руках людей, що не для дїтей а з дїтей хотять жити. Надто в міру ростучої дорожнї по містах піднесли ся і ціни станцій, так що для родичів, маючих більше дїтей в школі, стали недоступні, а знов для станцій прямо неєобнєзним, бо коли що родичі з поданої ціни виторгують, то певно коштом здоровля своїх дїтей: станція, щоби вийти на своє, відібє се на мешканю або харчи, в обох разях на живім організмі учеників. Так поволи давні наші добрі а дешєві станції у вдїв по свєщєнниках, що виховали цілі генєрації свєтєскої і духовної інтелїгенції, переходять незамітно до історії; знаємо вдови в Перемишлі, що тримали по 10 учеників на станції за ціну 15—20 зр., гарували при тім за слуг і служниць а в результаті стравили сили і здоровлє тай закинули той сирітський, неоплатний промисл, бо не могли вийти на своє.

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ

(нагороджена «Михайловою премїєю» 1905 р.)

(Дальше).

Коли тут прискочив на кони сотник Берло, крикнув грімко: «Здоганяйте Турків!» і поїхав далі повадовж окопів, повторяючи приказ. Микула вискочив на окї і глянув на поле в лївій бїк. Із середини і лївого крила козацького обозу висипали ся справдї козаки, як рїй з улія, і бігли за Турками. Турки втікали на цілій лїнії. Микула стягнув шаблю в руках і побїг до громади. Ся громада щораз росла і росла і настигала Туркам на пятї. Тих навав невиданїй переполох. Втікали без ладу, куди хто понав, аби тільки чим скорше донасти до свого обозу або в лїє.

— Бий! бий! — крикнув хтось коло самого Микули.

Він оглянув ся: се їхав Сагайдачний, коло нього Могила і Шемберк. Передні козаки справдї вже били Турків по плєчах та по голові і бігли далі, перескакуючи трупів та ранєних.

На горбах під лїсом, де стояли турецькі пушки в кошах або повривязувані ланцухами до

дерев, заметушили ся козаки: частина їх почали рубати колеса від пушок і кошї; менші пушки скидали в ярки; грубші привязані ланцухами, загвожджували; а инші козаки бігли далі. Ось уже намети, уже турецький обоз. Турки розступають ся, втікають на боки: козаки біжать мов улицею і спадають на намети, як гайворони. Всюду переполох. Місцями малі бїйки, кров лїєть ся, але найбільше шалєна утеча.

Уже ревуть недалеко стада волів і мулів, завертанї в поле, уже рушають ся вози в обозї і намети падають, мов від бурї.

«Рубай!» верещать хтось до козаків, але козаки уже й самї господарюють по наметах, забирають добичу: одєжу, зброю, гроші, усе ховають, де можна при собі, або й виносять оберемками.

— Кинь! бай Турка! — кричить Сагайдачний, бо боїть ся, що за злобичєю козаки забудуть дальше гнати Турків. — Панє Могило, їдь до Ходкевича, проси о поміч! Сєгодня можемо війну скінчити. Нєхай кине кілька полків. Не рубуй! бий! гони!

Могила вертаєть ся конєм у польський обоз; тимчасом козаків годї вже вивабити з наметів рабують, де лиш можна.

Минає з пів години, козаки вбили ся клином у середину турецького обозу. Пашї з заду

прут лавами — Цїлє лїве крило Турків звертаєть ся, Сагайдачний з Шемберком стоять на ковах на горбку і зглядають ся, чи не їде поміч з польського обозу.

— Колиб тепер Ходкевич прислав поміч! хвилина така добра! — каже Сагайдачний мов до себе.

Але минає уже з пів години: Турки опам'ятовують ся, стягають ся з права і лїва і починають страшєнну боротьбу на житє і смерть з козаками. Здобичу треба кидати і боронити житя. Сагайдачний посилає одного післанця за другим до Ходкевича; поміч не надходить. Починає бути круто, бо всі Турки звертають ся...

Тимчасом Микула забїг на саме лїве крило турецького обозу, де сподївав ся найти ясир. Лави козаків поривали йго з собою в обоз, та він перебивав ся через них, щоби тільки добїгти до ясиру. Бажав конечно знати, де находять ся бранці, щоби в потребі віднайти їх лекше, післати когось або що. Здавало ся йому у воєннїм запалї, що ось побачить там свою родину, відібє її і заверне в козацький обоз. І справдї: побачив ясир, та не такий маленький, як він сподївав ся. Кільканацять тисяч людей гонїла в поле товпа кінних воївків, мов череду, щоб не попали ся ворогови в руки. Як тут найдеш родину

Діло проте стоїть нині на тім, що заможні і матеріально незалежні родини священників і урядників не хотять приймати учеників на станції, однокі дотепер і найбільш попитливі станції у вдовиць по священниках не остоялись задля ростучої дорожжя, а остали ся лише станції зарібкові, т. є. з гори обчислені на зиск, у дрібних урядників, возьних, ремісників і зарібників, де вже гаразд, як ученик не голодує, бо вже о яким моральнім проводі, нагляді, примірі, вихованю й слова бути не може. А вжеж знає кождий, що провід і нагляд моральний в так само важним чинником у вихованю, як поміщенє і пожива; де одного з тих чинників не достає, послїдує неминучо руйна молодїжи, духова або фізична; а де, як то часто буває, бракує обох, іде цілковитий занепад і то найціннішої суспільної верстви, — нашої молодїжи! Не станемо довше над сим розводитись, тим більше що се факти звісні, сотками батьків і материй досвідчені, й не одним дорого оплачені, а може й важко оплакані.

Щоби сій наглядчій потребі суспільній бодай в части запобічи, задумала громада перемиських Русинів, групуюча ся в теперішнім товаристві «Рускої Бурси св. О. Николая в Перемишлі» заложити окремиї гімназійний Інститут, в котрім би за мірною оплатою по 20 зр. місячно від особи помістити можна до сто учеників і подати їм по можности все, що до їх духовного і фізичного розвою потрібне, — отже: здоровє, вигідне, чисте і порядне поміщенє, достатній й добірний вікт, науковий провід, моральне й всім життєвним потребам будучности відповідаюче патриотичне вихованє. Думку свою бажало товариство оживити вже сего року; однак заходи єго розбились о недостачу відповідного будинку, що в тій цілі мав винайти ся. Тому виділ товариства поступив ще основнійше, купив при улиці Баштовій — мимоходом сказавши, в одній з найздоровіших частий міста — простору реальність, окружену довкола зеленими горами, і побудовав на ній двоповерхову каменицю, обчислену і примінену нароком в цілости і в кождій часті до будучої цілі Інститута. Горішний поверх містить просторі спальні; в них симетрично і справді естетично уставлені ліжка, шафи і столики на білє, одїж і дрібні знадїбї учеників (для кожного особно). Середній поверх призначений на музеї, бовище духовної праці учеників, з відповідно уставленими пультами (знов для кожного ученика особно). Долїшний поверх призначений на їдальні. Крім того суть в Інституті два просторі помешканя для управителїв, ректора і адміністратора, котрими будуть упрощені до того два професори гімназійні; дальше гостинні комнати для родичїв, купелі, умивальні (побіч спалень) і неминучий в такім заведеню відокремлений інфірмар. В сутерянах будинку розложені кухні, спіжарні, мешканє господаря і інститутської служби. Навколо Інститута город, уладжений на проходи, забави, взагалі на відпочинок учеників.

На сей Інститут, уладжений на взір англійського способу вихованя, перший дотепер і одинокий в своїм роді в Галичині, звертаємо увагу інтересованих родичїв і опікунів, а прочі часописи рускі просимо в інтересі їх власних читателїв як і високої цілі Інститута о приклонне повторенє сего оповіщеня. По сїм гімназійнім Інституті, на котрий зливає ся нині вся щирість, охота і запопадність перемискої громади з одушевленим сподвижником кождого патриотичного діля, Преосвященним Владикою о. Константином Чеховичем на чолі, надїємо ся сотворити духово і фізично кріпку сїч для нашої будучности, нашої молодїжи.

Г. Цеглинський.

3 державної ради.

Вчорашнє засіданє валати послів відбуло ся спокійно, мимо сего, що Всенімці приготувлявали аж дві «бомби» для викликаня бурі. Іменно пос. Бергер приготував був нагле внесенє в справі процесу Гутмана против Zeit-у, однак се внесенє навіть не зискало голосів, потрібних до підпису і оно не могло бути предложене президії. Друге нагле внесенє пос. Маліка в справі арештованя військового капельмайстра в Унґварі палата відкинула в голосованю.

Перед тим ще відповідав міністер краєвої оборони ген. Шенаїх на інтерпеляції, а відтак палата перейшла з дневного порядку до другого читаня цлової тарифи. Референт пос. Бернрайтер підніс в своїм справозданю, що скорє полагоджєне цлової тарифи лежить в інтересі так Австрії як Угорщини, та що оно буде пробним каменем робучости палати та єї способности до оборони інтересів Австрії, так супротив заграниці, як і супротив Угорщини. Бєсїдник підніс, що коли тарифа не буде полагоджєна до 1. мая 1906 р. се є до часу вигасненя трактатів з Німеччиною, Італією, Бельгією, Росією, Болгарією і Швайцарією, то се вийде на велику некористь нашої держави. Ухвалєне тарифи є перворядною konieczністю. Вкінци зазначив, що в сій тарифі не можна робити ніяких змін, тільки або цілу єї прийняти, або відкинути.

Пос. Гараніх здавав справу з внесеня пос. Пешки в справі закау імпорту худоби з балканських країв, відтак сам внескодавець обговорював єю квестию, критикуючи ветеринарнійні приписи і домагав ся, щоби під жадним усьлєвм не заключати ветеринарнійного трактату в Росією і балканськими країями, отже і з Сербією. Пос. Шрафель доказував, що в послїдних часах надто підвирано промисл, а занедбно рільництво. Бєсїдник поставив резолюцію, яка жадає підвишки цїн на збіжє, худобу і мясо, пропонуючи, щоби з надвишки утворити фонд забезпечєня на старість. По промові міністра торговлі Каля, який відповідав на інтерпеляції, відрочєно засіданє до нині.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залєглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В пятницу руско-кат.: Теодора еп.; рим.-кат. Пія V. — В суботу: руско-кат.: Георгія Великомуч.; римо-кат.: Йоана в Олію.

— **Читальня „Просьвіти“ на Жовківськїм передмістї** у Львові перенєсла ся до нового мешканя при ул. Обїзд ч. 6. В неділю дня 14. с. м. о 5. год. по пол. справляє Читальня свьачєне, на яке запрошує отєм своїх членів і гостей. — *Виділ.*

— **Із Станиславова** пишуть нам: Виділ філії Руского Тов-а педагогічного в Станиславові повідомляє отєм всіх, що з днем 15. мая с. р. отвирає «приготовляючий курс» до вступного іспиту до гімназії і школи реального. Просить ся отже всіх Вп. свьачєників і учителїв Станиславівщини, щоби зволили зголосити письмом тямущих і подекуди вже підготовлєних учеників на адресу: Пр. Рибчук, проф. гімназії, в Станиславові, ул. Коперника ч. 17 найдальше по день 10. с. м. Условины удержаня подасть ся аж по зголошеню, а зазначає ся тільки, що виділ не старатись, щоби кошти були як найменші. Вкінци пригадуєсь, що із 1. верєснєя має бути в Станиславові отворєна перша клєса рускої гімназії. — *Пр. Рибчук, голова. Ф. Олесницький, за писаря.*

— **На будову руского театру у Львові** зібрано в цвітні с. р. 4.354 К 44 с. Разом по день 26. цвітнї зібрано на ту цілє 146.093 К 6 с.

— **Дирекция „Товариства для розвою рускої штуки“** у Львові подає до відомости, що на основі рішеня загальних зборів з дня 25. марца с. р. вже отворєно при товаристві робітню різьбарско-позолотарську. Щоби відповісти вимогам всіх замовляючих, покликала дирекция на управитєля тої робітні одного з найздібнійших наших артистів, перебуваючого до тепер на студиях за границєю. Звертаючи увагу на ту одинокую руску артистичну робітню, поручаємо єї передовсім Всч. Духовєньству і Хвальним церковним комітетам при внутрішних украшенях церков. Замовленя приймає виключно лиць дирекция товариства у Львові, Ривок ч. 35. — *Дирекция.*

— **Перенєсенє.** Міністер просьвіти перєніс Ст. Токарського шкільного інспектора окружного в Жидачєві до Турки та іменував окружними шк. інспекторами в IX. кл. ранґи тимчасових інспекторів Николая Сташкевича з Перемишляна і Ізидора Петровського з Турки в Перемишлянах.

— **Клязурові письмєнні іспити** кандидатів учительського званя в гімназиях і реальних школах, а також кандидаток в жєньських ліцеях, відбудуть ся у Львові в днях 19. і 20. мая с. р., почім наступлять іспити усїні. Кандидати і кандидатки, що наміряють приступити до іспиту в тім рєчницї, мають повідомити дирекцию іспитової комісії найпізнійше до дня 6. мая с. р.

— **Про москвофілів-поступовців** висказує ся ось як др. Франко в своїй статї «Щирість тону і щирість переконань», заміщенїй в послїднім числі Л. Н. В.: «Чи справді поява москвофілів-лібералів і москвофілів-поступовців на нашій галиць-

у такім зборищи людий? І в спокійний час треба би її кілька днів шукати, а не то тепер...

Микула станув і дивив ся з розпукою, як відходив яєир у поле. Там з правого боку в обозі кипить боротьба, усе біжить в тов бік: і Турки і козаки, а він тільки сам один має йти на яєир! Чому козаки не відбивають яєиру? Ой, Боже, Боже!

І він завернув ся на бовище. Не біжить, тільки йде спокійно і бачить усе так виразно, як ніколи не бачив: увесь запал його щєз. Ніхто його не чіпляє ся і він не має кого. Тай на що? Родини не відібє.

Іде і дивить ся: уже сонце на заході, в самі очи бє. На поли валяєть ся стілько трупів, коний, збруї! Попри нього біжать ще остатні козаки в турецький обоз, але ті небавом стають, бо інші вже вертають ся. Там в обозі дїє ся, видко, щось незвичайне, бють козаків... Нехай бють... що йому до того?

Але ось з обозу вибігає відділ Турків, немов провожає козаків з боку і бє їх. Біжить просто в сторону Микула. На переді на кони якийсь баша, чи хтось инший, так багато одягнений, у білім шляку на голові. Микулі годі тут ждати; треба бігти до товаришів. Шкода житя. Біжить. Помічає се сей кінний Турок і хоче на нїм спробувати свою шаблю; гонить за

ним Микула стає з піднятою шаблею і жде. Постановив собі вдарити Турка по руці, щоб шаблю випустив з рук. Сам чуєє ся, як він то спокійно тепер розважає. В послїдній хвилі зриває ще, майже несвідомо лівою рукою кучму з голови і мечє конєви просто в очи. Кінь скачє в бік Турок замахнув ся в повітре. От тепер — мах! Лежить Туркова шабля на землі. Він і свою кидає — і прискакує до коня, хапає за уздечки і сіпає так сильно, що кінь стає дуба. Турок випадає з сїдла. Микула до Турка: хапає його з заду за руки, аж той крикнув з болю, і каже: наперед! Турок видирає ся з рук. Микула дивить ся: чи нема в нього збруї якої в руках: нема! Пускає йому руки, хапає за жупан на грудях і тягє його по землі, як мертвого. І все же робить так спокійно, так, здасть ся йому, помалу — хоч усе те стало ся у хвилині, — тільки злість чує у грудях, злість скажену, що із рук його робить зєлізні кліщі і напружує йому усе тіло, як тятиву на луці.

Із турецького обозу вертають ся тисячі козаків. Поривають, як вода, і Микулу і його Турка. Турок мусить йти, инакше подопчуть його на смерть. Микула тягє його за собою, як норовистого коня, і додає йому охоти стусанами в бік. Турок уже просить ся, щось говорить, але Микула не розуміє по турецьки, одно тільки ро-

зуміє, що має його — хоч би не знати, що стало ся — зтягти в козацький обоз. Приходить йому на думку, що отсєго якогось турецького старшого можна буде виміняти пізнійше хоч за одного бранця. За матір? ні, за жінку! Е, ні! за матір! А з хлопцем що?... Треба буде віддати сєго бранця старшині.

От уже козацькі окопи. Микула просто переносить Турка через окіп і кидає його на землю. Пускає його навіть, як кіт миш, але стоїть коло нього і наказує йому: «Ані не руш ся, бо смерть твоя!» Турок сидить скулений і тремить. Говорить щось, та хто його знає, що...

Козаки входять в обоз. Микула не рушає ся з місця. Бачить: йде Сагайдачний із Шемберком. «Вставай!» кричить на Турка і веде, майже несе його напротив гетмана.

— Передаю вам, пане гетмане, якогось турецького старшого.

Турок складає руки на грудях і говорить щось скоро-скоро.

— Що він каже? — питає ся Шемберк Сагайдачного.

— Кажє, що він баша і що дасть мені такого коня з нарядом, якого сам султан не має, коли його пуцу. — «Ні — сказав гетман по татарськи — я тебе не пуцу» — і додав знову по українськи до Шемберка: — Пішли Ходке-

кім ґрунті була би чимось радісним, більше пожаданим від старих обскурих москвофілів? Ми бачили вже проби — витворити подібну течію навіть серед старих москвофілів. Уже мало не десять літ тому, як вони в боротьбі з новою ерою переняли майже всю політичну та економічну програму від радикалів, промовляли за загальним тайним голосуванням і іншими радикальними реформами в Австрії — і що з того? Чи через те змінив ся їх партійний і культурний характер? Ані крихітки. А ось недавно др. Бергун із Відня, великий майстер від тонкого нону, де можна пожити ся, хиба не радив у «Галичанів» всім москвофілам durch die Bank підшити свої політичні плащі червоною підшивкою і здобувати собі симпатії — і протекторів та хлібодавців — у ліберальних кругах російської суспільності? Будьмо певні, що коли в Росії центр тяжкості від реакційного бюрократизму пересунеть ся до лібералізму, серед наших галицьких москвофілів народить ся тільки лібералів, як грибів по дощі. Вони будуть так само служити чужим богам, так само в імя «всесвітньої любові» обкидати болотом усяку культурну працю на нашій рідній ґрунті, а в імя «вселюдського братерства» ширити серед нетямучих ненависть та погорду до українства, як і нинішні Мончаловські та Дудкевичі. Програми, гасла та прапори в наших часах дешеві; зужитесь один гарнітур, то ніщо не вадить справити новий, з новою підшивкою. — Та для тих москвофілів, що справді щиро люблять свій народ — не абстрактне його єдність, не символ «сили та могутости», а того простого, сірого темного хлопа, що їх годувє своєю працею, — для таких нема иншої дороги, як зкинути пилу з серця і працювати для того народу, користуючи ся його мовою і вірячи в те, що коли органічно, від кореня розвинуть ся і процвітуть усі частини великого східнославянського племені, коли святотатські руки не будуть підрубувати та півечити одну часть, аби тим краще була друга, то тоді зложить ся з них цілість і єдність краща, багатша, гармонійніша, ніж се тепер може снитися ріжним шовінізмом затуманеним головам.

— **Огні.** В Фільварках малих коло Бродів згоріло дня 1. с. м. 6 домів. — В Гутнісках недалеко Бродів знищив огонь дня 2. с. м. один дім. — В трачці в Вигоді згорів дня 2. с. м. склад дощок вартости 300.000 К. — В Герині під Болеховом згоріли оводі три господарські загороди. — В Гошеві коло Болехова знищив огонь корчму в перший день великодних свят.

— **Тягнене льосів фантової лотерії львівського „Сокола“** відбуло ся дня 3. мая с. р. Виграли льоси з отсами числами: 58, 210, 313, 444, 458, 661—70, 745, 1370, 1381—90, 1446, 1.71—80, 3011—20, 3181—90, 3751—60, 4551—60, 4791—800, 4871—80, 5031—40, 5051—60, 5221—30, 5381—90, 5821—30, 5891—910, 5981—90, 6061—70, 6111—20, 6701—10, 6931—40, 6991—7000, 7091—110, 7341—50, 8001—10, 8091—100, 8581—90, 8901—10, 9081—90, 9111—20, 9241—50, 9781—90, 10041—50, 10661—70, 11411—20, 11611—20, 11791—800, 12041—50, 12181—90, 12261—80, 12691—700, 12831—40, 13191—200, 13311—20, 13491—500, 13721—30, 13741—50, 13881—900, 13911—20, 13981—90, 14631—40, 14681—90, 14911—20,

вичеви за те, що мені не поміг. От розум! От проклятий лад у нас! Сегодня можна було нагнати всіх до сто чортів і весь обоз забрати, а він зі своїми стоїть і дивить ся. Кількасот людей пішло мені марно.

— Не дивуйте ся — говорив Шемберк. — Він би сам може і рад, та король спутав його дорадниками. Дурницю зробили; я сам бачив.

— Нас не шкода, а вас шкода! — гнівав ся гетман, але здержав зараз свій гнів і казав Микулі взяти собі ще кількох козаків до помічи та відвести башу до гетмана Ходкевича.

Микула передав башу козакам, а сам вернув ся до полку Дорошенка. Пригадав собі батька і відхотіло ся йому йти чванити ся перед польським гетманом, що зловив башу. Чорт його побери! От що там батько порабляє, се важніше.

Батька не шукав довго, найшов у обозі. Через день ховав ся старий із кобзарем в ярі в якійсь ямі; тепер вийшов із сховку і був там де вранці. Просив Микужу, провести його до замку, бо там безпечніше — і Микула зараз таки пішов з ним туди попри польський обоз.

Сонце вже зайшло за буковинські ліси. Кругом наставав спокій. На боевищі конали недобиті, але їх стогнів ніхто не слухав; кождий волів відпочивати по тяжкій дні.

(Дальше буде).

15031—40, 15181—90, 15501—10, 15561—70, 15591—600, 15771—80, 16051—60, 16181—90, 16211—20, 16291—300, 16511—20, 16551—60, 17011—20, 17141—50, 17391—400, 17431—40, 17451—60, 17741—50, 17781—90, 18581—90, 18611—20, 18691—700, 18881—90, 19071—80, 19331—40, 19571—80 і 19961—70. При тім замічує ся, що вибиті на кількох сотках льосів через похибку числа 100.000 належить читати: 10.000. Виграні можна відбирати в „Соколі“ в урядових годинах, се є від 6—8. вечером, або через почту на кошт і одвічальність адресата. — *Старшина.*

— **Дрібні вісті.** У Львові застрайкували християнські челядники кравецкі. — Підполковника Гекайла засудив військовий суд на 4 літа кріюсти за обманства з військовими вироками і викручуванням засуджених з військового криміналу. — Другу криту галю на головнім дворці у Львові передано до публічного ужитку. — В Сасові стверджено 10 випадків запаленя мозково-стріжневих опон (каркового пружня).

Всячина.

— **Весня.** (Фрагмент).

... Уста рожені в неї розхилились,
А усміх блиснув наче зоря ясна —
І злотом гори-доли западались
І полилась хрусталем пісня красна.

Сади зацвіли, луг вже зеленіє...
Весна... А поміж цвєтвї і на теплім сонці
Стою похмурий... Серце в мене мліє —
Бо ніч і лід у мойому віконці.

Acerbus.

— **Великодні вірування.** Межи нашим народом не вивели ся ще забубони. В деяких селах на Великдень рано в часі триразового обходу процесії довкола церкви, «комітет» найповажніших газдів уважав, аби всі баби три рази обійшли церкву. В тій цілі замикають всі двері по виході процесії і відчиняють їх, аж коли наблизить ся св'ященяк з хрестом. Діє ся се для того, бо Великдень то живно для чарівниць. Жадна з них, по народному повір'ю, не сьміє обійти церкву три рази, лише раз, бо інакше показала би ся всім людям дійниця, яку она має на голові. — Котра дівчина по богослуженю перша приїде до дому — та найкорше віддасть ся. Для того весь, що живе незамужне і нежонатє, біжить до дому найкоротшими дорогами, не зважаючи на болото. — З округків св'яченої паски, посіяних на Великдень виростає, після народного вірування, ростица, звана маруною, що помагє на всі жолудкові болі. Загалом розповсюдженє є віруванє, що миш, зівши кришки св'яченої паски, стає лиликом. — Що до св'яченого, то не вільно єго їсти по заході сонця. Хто сего не слухав, буде мати курчачу сльоту. Хто нездужав як небудь, нехай зїсть св'яченє яйце, схиливши ся над керницею, а виздоровіє. — Хто має «домовика», мусить на Великдень убрати сорочку на виворіт, бо інакше «домовик» замість помагати, шкодити ме єму.

— **Смерть в огні.** В Ст. Женієф в Канаді згорів перед двома тижнями монастир св. Анни, причім 14 осіб втратило житє. В монастири містив ся пенсіонат для панночок і старших осіб, а мешкало в нїм 50 учениць та 10 старших монахинь. Пожар вибухнув у кухні з такою силою, що заки могли збудити сплячі учениці, огонь обхопив цілий будинок. Монахині забрали ся відважно до ратунку і лише завдяки їм більша часть осіб в монастири уратувала ся. Не можна лише було уратувати 9 панночок і 4 старушки, котрі погибли, задушені димом. Згинула також одна монахиня, що кинула ся до горючого будинку, аби ратувати перебуваючих там людей. Дві инші монахині тяжко попарили ся, виносячи з огню свої неспитомні вихованиці. Монастир находив ся досить далеко за містом, тож заки прибула поміч, згорів до тла.

— **Подорож фляшки.** Консуль Спол. Держав, Свальм, в часі своєї подорожи з Монте Відео до Нового Йорку в 1903. р. вкинув до моря коло острова Куба порожню фляшку закорковану. У фляшці була картка, на якій п. Свальм написав свою адресу і обіцяв 20 К нагороди тому, хто прише єму ту фляшку. По двох роках, саме перед двома тижнями, п. Свальм одержав в Сутамптон через почту свою фляшку. Найшов єї рибак Каль плаваючу коло берега північної Ірландії. Фляшка плила отже пересічно по пять морських миль на день.

— **При садженю щеп** належить уважати на отсе: 1) Як деревце стояло нащепленє більше, ніж 6 літ у шкілці, то вже не пересаджуйте єго. 2) Як дерево високе на 1 м, то пень єго має мати що найменше 6—8 см ширини. 3) Щєпа має від коріння до корони у відповідній мірі набирати сили і то корінна шия має бути три рази сильніша, ніж корона. 4) Кора має бути гладка, без ран. 5) Щєпа має бути цілком проста. 6) Найбільше треба зважати на те, щоби коріне було добре розвинене. Коже дерево мусить мати 4—6 корінїв, що розбігають ся на всі боки, а кождий з тих корінїв має ще мати багато корінців, що мають доставляти по-

живи. 7) Корона має мати 4—6 галузій, що мають правильно розходити ся на всі боки і як корона виглядає, як корч, то недобре. 8) Щєпа має бути нащеплена доброю сортою овочів, що повинна дати незадовго багато і то добрих овочів. — Свьіжо посаджених дерев треба дуже пильнувати. Як дерево, що єго поресаджено, велике, то добре все пень обв'язати від коріння до корони соломною або мохом або помастити глиною помішаною з худоб'ячим калом, в якім нема соломи. Се найліпша захорона перед тим, щоби дерево не всохло, щоби промінї сонця не надто єго висувували. Так само добре землю тоту, де посаджено дерево, прикрити гноєм зі соломною або якою мервою, щоби земля не висихала та не сипала ся.

— **Великоднє яйце.** Перед християнською ерою яйця були предметом культу поган і служили символом відроджуваня природи. На весну давали собі їх в дарунку. Перші християни задержали той звичай і завели св'ячені яйця. В Єгипті струсяче яйце в перших християнських віках було символом віри, а у східних церквах до нині завішують струячі яйця над вівтарем, укладаючи з них хрест. Яєць доставляє Судан, що веде з ними дуже оживлену торгівлю на весну. Артисти покривають струсячі яйця рисунками та малюнками, що зображають людей і зв'яряв та. Звичай мальованя яєць на весну є також Японії і Австралії. Мальованими струсячими яйцями прикрашують музульманські св'ятині в Африці; на кождім яйці є виписаний стих з корану і відтворена сцена знад Нілю із сфінксом та пірамідами.

— **Оригінальні перегони** мають відбути ся в Бруксели. До них будуть допущені лиш ті мужчини, що важуть понад 100 кг. Найбільше зголошень до перегонів наспіло з Німеччини. На цїнне здоров'є гарбузообразних спортсів, що мають забавити ся в перегони, буде уважати поготівле ратункової стації. По перегонах заповіджепо величавий пир мабуть на те, щоби вирівнати страти на вазі починені незвичайним ефорсованем підчас перегонів.

— **Господиня дому а наймичка.** Штука приказуваня нігде не є тяжша як при домашнім господарстві, бо лише при енергічнім поведєню дасть ся завести якийсь лад, якусь систему. Передовсім тяжко є господині означити порядок полагодження орудок. При господарстві часто виринає щось невадївно, непредвиджено і наносить клопіт господині і прислузі, яка звичайно робить лише то, що господиня прикаже. Треба отже заправляти наймичку до самостійности. Показати, привчити, научити повинна газдиня свою наймичку, а не лише сварити, лаяти, нетерпеливити ся і робити самій, коли наймичка того зробити не уміє. Єсли газдиня уважєє свою наймичку за розумне єство, якє виравді має блуди і лихі привички, але притім і добрі прикмети, то легко заправить єї поучуванем до самостійности. Але тут головно газдиня мусить уважати, щоби она сама логічно думала і дала прикази ясно і розумно, щоби сама газдиня була консеквентною і розуміла ся на домашнім господарстві. Наймичка вступає звичайно до служби, як то кажуть, неотесана і неокресана; она не знає, як повертати ся. А коли господиня лише їй приказує: «роби то або се», а сама не покаже, як то робить ся, то наймичка робить зле раз, другий і вилетить зі служби така мудра, яка прийшла. В другім домі не навчить єї також нічого і так дальше тягне ся. Звідси походить, що наймичка не може довго попасати в однім домі, бо кождий жадає, аби она уміла все робити, а не звертає уваги на то, що єї треба вперед научити, як до роботи брати ся. Шкіл для наймичок у нас нема, а сама від себе чейже нічого не научить ся.

— **Поетичний кутик.**

Не в щастї я кувавсь.

Не в щастї я кувавсь, а в муках,
Я з перших днів у горі лютім жив,
Не мед міцний вживав — отруту пив,
І дні мої минали у розпуках.

* * *

Ніхто мене не пожалів ніколи,
Не визволив мене з тяжкої долі
І я хиливсь, мов цвєт, в негоду в полі,
Все горе взнав давно людської школи.

* * *

І сонце геть ховало ся од мене
В густий туман і чорні дикі хмари,
В пітьму мене гонили злі примари.

* * *

Не раз мене пекло чуття шалене
І розум мій вражали злі чари
І я болів хоробою нездари...

Київ 23. листопада 1904.

Олекса Коваленко.

Посмертні оповідки.

— Мальвина Сивак, жінка судового адюнкта в Сторожинці на Буковині, упокоїла ся дня 1. с. м. в 25. році життя. В. і. п.!

— Теофія з Перепелинських Демчишин, вдова по священнику з Підгайчик, упокоїла ся по довшій ведузі дня 3. мая с. р. в 44. році життя в домі свого швагра о. Т. Кордуби в Глібові коло Грималова. В. і. п.!

Телеграми

з дня 4. мая.

Відень. Саксонський король Фридрих Август був вчера на дворіській обіді у цесаря, при чім цесар і король піднесли тоасти на традиційні добрі взаємини між Австрією а Саксонією.

Білгород. Правительство зажадає від скупщини лише признання кредиту на військові цілі, а не буде домагати ся кредиту на залізницю, бо проти сего найшла ся в скупщині сильна опозиція.

Відень. З Варшави доносять, що на тамошній цитаделі розстрілено вчера на основі вироку воєнного суду 15 робітників, які брали участь в демонстрації 1. мая.

Царгород. Кружляє чутка, що султан запросив болгарского кн. Фердинанда до себе в гостину. (Ся вість видає ся вельми неправдоподібною. — *Ред.*)

— Науки на місяць май д-ра *І. Бартошевского*. В числі тих Наук о чеснотах Пр. Д. Марії є також Науки о її состраданю, котрі дуже добре надають ся яко Науки о страстях Христових Ціна 3 К. Набути їх можна в книгарнях львівських — Станропійській (ул. Руска 3) і ім. Шевченка (ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також его Проповіди недільні (по 4 К). — Проповіди страстні (по зниженій ціні 1 К 40 с). — Проповіди похоронні (по зниж. ціні 4 К). — Проповіди празничні (по 4 К) виключно в агадах книгарнях

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар лінійки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
поряднує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Солянській у Львові.
від 1. до 16. мая 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год попол. і о 8. год вечером, Що п'ятниці **High-Life** представлено. Білети вчасніше можна н бути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, льожі і рядні крісла можна їхати даром на представлено омнібусами Кольосею, які ждуть коло Віденської Лаварні.

Шутки і паперці **СОКІЛ** можна набувати в „Сокільській Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладки до опроцентовани на 4 проц. і оплачує за вкладників податок рентовий; для ощаджеви коштів посылки можна прислати гроші чеками Щадницької поштової; вкладати може кожний, навіть і нечлени; на заждане звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виводження (за есконтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Джістер“ своїм членам на 6 проц. сизату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних виносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотечки або доброї поруки.

На парцеляцію і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Джістера“.

Членами можуть бути тільки члени обшару печені в „Джістрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділів „Джістер“ на церкви, бурсі, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Джістер“ 31/12 1904

Вкладки:	1,783,673 К.
Уділи членів:	133,117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26,576 К.
Позички уділені:	1,616,402 К.
Цінні папери:	123,627 К.
Льокації:	169,456 К.
На рах. біжучим:	81,968 К.

Л. Лопатинського

ПАРАЦЯ

комедия в 3 актах зі сльівами
(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним ювіляльним гумором і жвавим диліогом. Ся комедия збогачує знатно галерію типів у наших народних штуках так а кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії уюслідженім недотепною, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Важке для іктересоваких.

По цінах найміренніших і найліпшої якости продаємо і доставляємо всякі матеріали як також фабричні вироби потрібні до будови. В заступстві доставляємо до будови печий кафлевих або каміничкових „побільшувач тепла“.

Кредитова Спілка будівничих
ул. Третього Мая ч. 7. у Львові.

„Ще не вмерла Україна!“

Пісні патріотичні і народні,
зложив на фортепьян

ДЕНИС СІЧИНЬСКИЙ

Часть I: Музика, Часть II: Текст. 152 пісень.
Накладом книгарні і складу нот А. Штаудахера
спілка в Станиславові.

Ціна 6 корон. 123(8—10)

Набути можна у видавців і ві всіх книгарнях.

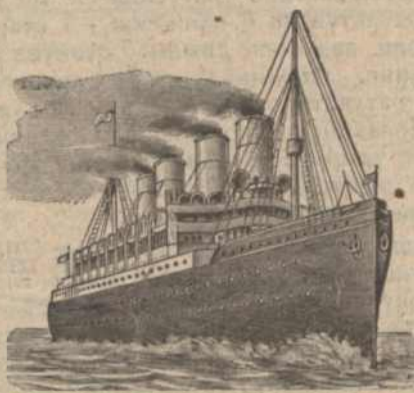
ІЗДА до АМЕРИКИ.

Ціни їзди

Гамбург-Новий Йорк

Поспіншими пароходами 7—9 днів	корон 190
Почтовими пароходами 10—11 днів	„ 166
Антверпія-Канада	„ 154
Гамбург-Буенос Айрес	„ 142

Всяких іформаций що до їзди до Америки Африки, Азії і прогулькових поїздок по Середземнім мори уділяє



Лінія: Гамбург-Америка.

Генеральний репрезентант для Галичини:

І. ЕТТИНГЕР, у Львові, ул. Городецька 95.

3—3)